

Leterenji u à tun Eburu shiinbil'á ke Mpe yii à yaa yii cè mà jwo yii jyè leterenji funjø jwumpe e ke

Nge leterenji à tun Eburubii dánafeebii pìl'á. Eburu shiinbii pi maha mpyi Yahuntuubii ná Izirayeli shiinbii. Shinji u à nge leterenji séme ke, urufoo mège nyé a cè mè. U sémefoonji mpyi a Yahuntuubii saliyani cè. Yahuntuubii pi mpyi a dá Yesu na, ná pi mpyi yyefuge e ke, u à nge leterenji sém'a tun pir'á, maa màban le pi e. U à li cyée pi na na pi aha Yesu dániyanji yaha nkere na, maa Yahuntuubii làdaabii kurigii jaare, pi sì tòon ta lire e mè, naha kurugo yé zhwoñi sèe wuñi na ntaa Yesu dániyanji kanni cye kurugo.

Nge leterenji sémefoonji à li cyée wuu na na Yesu à fàンha tò Kile mèlekëebii na. U à fàンha tò Kile túnntunñi Musa na. U à fàンha tò Yahuntuubii sáragawwuubii jùñufeebii na, naha kurugo yé uru u nyé sáragawwuñufembwøhe Kile yyahe taan.

Yesu na nyé Mèlikisedeki fiige, uru na mpyi saanwa maa mpyi sáragawwu Ibirayima tèni i (Zhenëzi 14.17-24). Sárayi pi mpyi maha wwù tèecyiini i ke, yire mpyi na jìn'a sùpyire kapegigii yàfa ti na mè. Nka Yesu à uye pyi sáraga maa wuu kapegigii yàfa wuu na tòogø niñkin fo tèekwombaa.

Nge sémenji sémefoonji à màban le Eburu dánafeebil'e, bà pi si mpyi si dá Yesu na tèrigii puni i si piye waha Kile kuni i ali yyefuge tèni i, bà

Ibirayima ná pi sanmpii mpyi a piye pwɔ Kile na yyefuge e mε.

Kile à jwo ná wuu e u Jyanji cye kurugo

¹ Tèecyiini i, Kile à jwo ná wuu tulyeyi i tooyo niyyahaya ná pyinakkannigii niyyahagii na u túnntunmpii cye kurugo. ² Nka jncyii tèrigii nizanŋkil'e, u à jwo ná wuu e u Jyanji cye kurugo, u à uru ḥgemu tìjɛ mà pyi yaayi punifoo ke, uru cye kurugo Kile à yaayi puni dá. ³ Uru u nyɛ Kile sìnampe bèenmpe ná Kile nàjnjaŋi yabiliŋi. U jwumpe fànhe nyahanji cye kurugo, dijyεŋi yaayi pun'à yiye cû. Sùpyire kapegigii yàfaŋi kàntugo, u à kàr'a sà ntèen niyyinji i Kile Sinji Punifoo kàniŋɛ cyege na.

Yesu Kirisita à fànha tò mèləkεebii na

⁴ Mège u à ta Kile á ke, bà kur'à fànha tò mèləkεebii woge na mε, amuni u tayyéreg'à pêe mèləkεebii woge na. ⁵ Kile à têl'a jwo u mèləkεŋi ḥgir'á na:

«Mu u nyɛ mii Jyanji,
nijja a mii à pyi mu Tuŋi*» yɛ?

U mú nyɛ a têl'a jwo mèləkεŋi wà tufige kyaa na:
«Mii sí n-pyi u Tuŋi,
u sí n-pyi mii Jyanji†» mε.

⁶ Nka u Jyanji u nyɛ yaayi puni jùŋɔ na ke, tèni i u sí núru uru tun dijyεŋi i ke, u sí n-jwo‡:
«Kile mèləkεebii, yii puni pi a u pêre§.»

* **1:5** Zaburu 2.7 † **1:5** 2 Samuweli 7.14; 1 Izirayeli Saanre 17.13

‡ **1:6** Pii maha jwo: «Nka u Jyanji u nyɛ yaayi puni jùŋɔ na ke, tèni i u à uru tun dijyεŋi i ke, u à jwo:» § **1:6** Duterenəmu 32.43

7 Nje y'à jwo mèlèkèebii kyaa na Kile Jwumpe
Semènji i ke, yire yi nyε:
«Kile à u mèlèkèebii pyi kafεεgε,
maa u báarapyibii pyi na bèenmε*.»

8 Nka Kile à yi jwo u Jyanji á:
«Mu u nyε Kile, mu sí n-kwôro jùñufente e tèrigii
puni i.

Mpii jùñjø na mu nyε ke, mu à tíi pir'á.

9 Ntìñji karigii cyi à táan mu á,
ntiimbaanjì karigii nyε a sàa táan mu á mε.
Lire kurugo, e Kile! Mu u Kilenji à mu cwoɔnrø,
maa mu pée mà tòro mu fyèjwəhoshiinbii taan,
maa funntange sùguro mu jùñj'i nùguntan sìnme
fige†.»

10 Maa nûr'à jwo:
«Kafoonji, mà lwó fo tasiige e, mu u à jùñke dá,
mu cyεge k'à nìnyiñji yaa.

11 Yire puni sí n-pa n-pinni, nka mu wi ke, mu sí
n-kwôro fo tèekwombaa.

Yi puni sí n-pa lyε bà vâanŋja maha lyε mε.

12 Mu sí yi kûru bà sùpya maha vâanŋja kûru mε,
yi sí n-pa fâa bà sùpya maha u vâanndeñε fâa mε.
Nka mu wi ke, mu sí n-kwôro ma lyempe e,
mu canmpyaagii sì n-kwò mε‡.»

13 Mèlèkenji ñgi Kile à têl'a pyi:
«Ta ma a pa ntèen na kàniñe cyεge na,
fo mii aha mu zàmpεenbii pyi mu tooyi tatahage§»
yε?

* **1:7** Zaburu 104.4. Pìi maha jwo: «Kile à kafεεgε pyi u túnntunjø,
maa kilejini pyi u báarapyi.» † **1:9** Zaburu 45.6,7 ‡ **1:12** Zaburu
102.25-27 § **1:13** Zaburu 110.1

¹⁴ Mèlèkεεbii nyε na ha shi yε? Múnaa yaaya kanna yi nyε yi yi Kile báaranji laage e. Nùmpañk'à bégel'a yaha mpiimu mεε na ke, Kile à pi tun pi i mpa pire tègε.

2

Yii àha jcwô Yesu jwumpe e mε

¹ Lire e jwumpe wuu à lógo ke, wuu yákili yaha pu na sèl'e, lire baare e kuni sí n-pînni wuu na.

² Kile mèlèkεεbii mpyi a jwumpe mpemu jwo ke*, puru mpyi a târa. Mpaa pi nyε pi mpyi a puru jwumpe cû ná sèl'e, lire nyε mε mà cyé pu na ke, Kile à pire puni sâra mà tâanna ná pi kapyiini i.

³ Nyε jwumpe p'à jwo múnahigii zhwoñi kyaa na ke, wuu à puru lógo. Pur'à fârha tò mèlèkεεbii wumpe na. Wuu aha mpyi wuu nyε a puru cû ná wuu cyeyi shuunniñi i mε, nde l'à yaa li pyi wuu na ke, Kile sí lire pyi wuu na mû. Kafoonji yabilinji u à fyârha a puru jwumpe jwo, mpaa pi à pu lógo ke, pir'à jwo na nàkaana nyε a sìi p'e mε.

⁴ Ka Kile yabilinji si li cyêe na pi jwumpe na nyε sée, kacyeeñkii ná kakyanhala karigii ná kabwøhigii ná Kile Munaani mákanyi cye kurugo, u à yire njemu kan sùpyir'á mà tâanna ná u nyii wuuni i ke.

Yesu cye kurugo Kile maha sùpyañi shwo

⁵ Nyε dijyεñi nimpañi kyaa wuu nyε na yu ke, mèlèkεεbil'á bà Kile à uru nyùñufente kan mε. ⁶ Yii li cè na y'à séme Kile Jwumpe Semenji i na: «Sùpyañi nyε na ha shi fo mu à yákili yaha u na yε?

* **2:2** Saliyanji u à kan Izirayeli shiinbil'á Sinayiñañke nyuñ'i ke, uru kyaa l'à jwo na ha ñke cyage e.

Adama pyàŋi nyε jaha shi fo mu na u kàanmucaa
yε?

⁷ Mu à u pyi u tayyérege nyε a mèlēkεebii woge kwò
sèl'e mε[†],
mu à pèente ná fànhe kan u á maa njire taha u na.
⁸ Mu à yaayi puni tīrig'a cyán u á‡.»

Kile à yaayi puni tīrig'a cyán u á, lire jwøhe ku nyε,
yafyin nyε u jùŋo na mε. Lire ná li wuuni mú i,
wuu à li nya na yaayi puni sàha ñkwò a yiye tīrige
u á mε. ⁹ Nka wuu à ndemu kàanmucya ke, lire li
nyε: Yesu mpyi a tīrige mèlēkεebii jwøh'i mà tère
nimbilere pyi, bà u si mpyi si ñkwû sùpyire puni
cyaga Kile kacenni kurugo mε. Numε, pèente ná
njini saanwa maha nta ke, u à yire ta, jaha na yε
u à kyaala maa ñkwû wuu kurugo.

¹⁰ Kile à yaayi puni yaa uye wuyo. Lire kurugo
li mpyi a jwø na Yesu u kyaala, bà u si mpyi
si shinjyahara pyi ti pyi shinbwoo u yyére mε.
Kyaage cye kurugo, Yesu à pyi jùŋufoo njcenŋε,
ñgemu u à jà a kuni mógo shinjyahara á, bà ti si
mpyi si nùmpañja ta mε. ¹¹ Yesu u maha sùpyire
fíniŋi Kile yyahe taan, u aha mpiimu fíniŋε ke, u ná
pire maha mpyi Tu na, lire kurugo u nyε a cwônrɔ
s'a pi pyi u cìnmpyiibii mε. ¹² Lire e u à jwo Kile á:
«Mii sí mu mεge kēe na cìnmpyiibil'á,
mii sí mu mεge pēe mu wuubii shwøhɔl'e§.»

¹³ U à jwo mú na:
«Mii kɔni, mii sì na sònŋɔre láha Kile na mε*»
maa nûr'à jwo:

† 2:7 Piì maha jwo: «Mu à u tīrig'a wwû Kile mèlēkεebii taan mà tère
pyi.» ‡ 2:8 Zaburu 8.4-6 § 2:12 Zaburu 22.22 * 2:13 Ezayi
8.17

«Pyìibii Kile à kan mii á ke, mii ná pire pi mpii[†].»

¹⁴ Nyε Yesu à pire mpiimu pyi pi à nùmpañña ta ke, pire na nyε sùpyii, lire kurugo Yesu mú à pyi sùpya. U à lire pyi bà li si mpyi, u kwùñi cye kurugo, Sitaanniji cye e kwùñi fànhe nyε ke, si uru fànhe kwò, ¹⁵ mpii pi mpyi u bilere e kwùñi fyagare na pi shìñi canmpyaagil'e ke, si pire nyùñø wwùñ mε. ¹⁶ Sèeñi na, Yesu nyε a pa mpa mèlèkèebii tègε mε, u à pa mpa Ibirayima tùluge shiinbii tègε. ¹⁷ Lire kurugo fànha ku mpyi ku ki, u sàa pa sùpya u cìnmpyiibii fiige karigii puni i, bà u si mpyi si mpyi Kile sáragawwujunufembwòhe, ñkemu nyùñaare t'à pêe, maa báarañi pyi na nwøge Kile á, maa sùpyire kapegigii tugure lwó mε. ¹⁸ Nyε ná u s'à tòro nwøwwuure kyaage e, lire e mpii pi nyε k'e numε ke, u sí n-jà pire tègε.

3

Yesu à fànha tò Kile túnntunñi Musa na

¹ Lire e ke mii cìnmpyiibii, yii Kile à yyére mà pyi uye wuu ke, yii a Yesu wíi. Wuu Kile kuni i, uru u nyε Kile túnntunñi ná Kile sáragawwujunufembwòhe. ² Yesu à báarañi pyi u yyerefoon'á ná nyømøefente e, bà Musa à u pyi Kile pyøngë shiinbil'á mε. ³⁻⁶ Nyε baga maha baga, ku ná ku faanrafoonji u nyε, yaayi puni Davooñi sí u nyε Kile. Nyε bage faanrafoonji na nyε ná njire e mà tòro bage na. Lire pyønkanni ninuuni na, Kile Jyanji Yesu Kirisita u nyε bafaanrañi wwoññeeñi sèe wuñi, maa mpyi bage nyùñufoonji ke, uru na nyε ná njire e mà tòro Musa na. Musa mú à báaranji pyi

[†] 2:13 Ezayi 8.18

ná sèl'e kuru bage e. Lire e u mpyi báarapyi kanna. Karigii Kile mpyi na sí n-pa n-pyi ke, u báaranji u mpyi na cyire yyaha yu sùpyir'á. Wuu aha wuye waha maa wuu sònñore taha Kafoonji na fyagara baa ná funntange e mà sà nò tegeni na, wuu sí n-pyi u bage.

Taŋəŋke k'à bégel'a yaha Kile wuubii mε na ke

⁷ Lire e Kile Munaani à jwo:

«Yii aha Kile mεjwuuni lógo nijja,

⁸ yii àha yii niŋgyigigii waha,

bà yii tulyey'á cyé Kile na síwage e, maa u jnwɔ cû mε.

⁹ Kuru cyage e, yii tulyey'á jwo na yire sí mii Kile jnwɔ cû,

mà li ta pi à mii kapyiinjki nya fo yyee beeshuunni.

¹⁰ Lire l'à mii lùuni yîrige pi taan,

ka mii i jwo “Pi yabilimpii sònñore ti nyε na pi wuruge tèrigii puni i,

kuni mii la nyε pi lwó ke, pi nyε a cè mε.”

¹¹ Lire e mii lùyiri wuŋ'á kâa

“Taŋəŋke mii à bégel'a yaha pi yyaha na ke,

pi saha sì n-sìi n-jyè kur'e mε*.”»

¹² Mii cìnmpyiibii, yii yiye kàaanmucya, sùpya kà n-sìi ta yii e, pege ná dánabaare zònji nyε ñgemu i fo si sà nò u cyé Kile nyii wuŋi na mε. ¹³ Lire e ke canmbile maha canmbile wuu sí n-jà n-yyere: «nijja» ke, yii a yiye yerege cyire e, bà kapegigii mpyinji lage si mpyi k'aha yii wà wurugo si u niŋgyiini pyi li waha mε. ¹⁴ Wuu aha sàa kwôro Kile kuni i mà lwó tasiige e fo mà sà nò tegeni na, wuu à pyi Kirisita wwojée.

* **3:11** Zaburu 95.7-11

¹⁵ Y'à jwo Kile Jwumpe Semεñi i na:
 «Yii aha Kile mεjwuuni lógo ninjaa,
 yii àha yii niñgyigigii waha,
 bà yii tulyey'à nùñø kyán Kile na mε[†].»

¹⁶ Nyε mpire pi à nùñø kyán Kile na u mεjwuuni
 lógoñkwooni kàntugo yε? Musa à mpiimu yyaha cû
 a fworo Misira kìnì i ke, tá pire bà mε? ¹⁷ Mpire
 taan Kile lùuni mpyi a yíri yyee beeshuunni funj'i
 yε? Mpii pi mpyi a kapiini pyi fo pi à kwû sìwage e
 ke, tá pire bà mε? ¹⁸ Mpire kyaa na Kile à kâa na pi
 sì n-jyè uru tañøŋke e mà yε? Mpii pi à cyé u na ke,
 tá pire bà mε? ¹⁹ Lire pyïnkanni na, mii cìnmptyibii,
 wuu à li nya na pi dánabaare kurugo, pi nyε a jà a
 jyè kuru tañøŋke e mε.

4

Kile à tañøŋø nywømee lwo u pyìbil'á

¹ Nyε Kile à u nywømee ni kan na wuu sí n-pyi ná
 ur'e u tañøŋke e. Lire e wuu pun'à yaa wuu wuye
 waha, wuu wà kà ñkwà ñkùnø kuru cyage na mε.
² Wuu à Jwumpe Nintanmpe lógo, bà wuu tulyeyi
 mpyi a pu lógo mε. Ñka wuu à li nya na pu nyε a
 yafyin nywø pi na mε, naha na yε pi à pu lógo, ñka pi
 nyε a dá pu na mε. Lire kurugo pi nyε a jyè tañøŋke
 e mε. ³ Wuu pi à dánianji pyi ke, wuu pi sí n-jyè
 kuru tañøŋke e. Mpii pi nyε pi nyε a dánianji pyi
 mε, Kile à jwo pire kyaa na:

«Mii lùyiri wuñ'à kâa,
 tañøŋke mii à bégel'a yaha ke,
 pi sì n-sìi n-jyè kur'e mε*.»

[†] 3:15 Zaburu 95.7,8 * 4:3 Zaburu 95.11

Mà li ta taŋɔŋk'à yaa, naha na yε Kile à kwò ku báaranji na fo tèni i diŋyεŋ'à dá ke. ⁴ Yii li cè, y'à jwo cibilaage canmpyibaashɔnvwuuni kyaa na Kile Jwumpe Semenji i na:

«Kile à kwò u báaranji puni na, maa ñò canmpyibaashɔnvwuuni [†]»

⁵ Y'à jwo Kile Jwumpe Semenji cyage kabər'e na:
«Taŋɔŋke mii à bégel'a yaha ke,
pi sì n-sli n-jyè kur'e mε‡.»

⁶ Mpii pi à pyi shincyiibii mà Jwumpe Nintampe lógo ke, pire nyε a nεn'a dá pu na mε. Lire l'à li ta, taŋɔŋke Kile à bégel'a yaha ke, pi nyε a já a jyè kur'e mε. Nka piiberii sí n-jà n-jyè k'e.

⁷ Lire kurugo Kile mpyi a canŋke kabere kan ku njyìñi mεε na, kuru ku nyε niŋjaa. Shencyiibii Kile n̄wɔmεεni yahaŋkwooni kàntugo, yyee niŋyahigil'à tòro ke, ka Kile si jwumpe pà jwo saanji Dawuda cye kurugo, puru pu mpe:

«Yii aha Kile mεjwuuni lógo niŋjaa,
yii àha yii niŋgyigigii waha mε§.»

⁸ Taŋɔŋke niŋɔnnke kyaa l'à jwo ke, kini i Zhozuwe à kàre ná sùpyire e ke, lire bà mε. Kampyi lire kini li mpyi li li, Kile sàha mpyi na sì taŋɔŋke kabere kyaa jwo mε. ⁹ Nyε Kile wuubii sí n-jyè kuru taŋɔŋke e si ñò, bà Kile à ñò canmpyibaashɔnvwuuni mε. ¹⁰ Ngemu ká jyè kuru taŋɔŋke e ke, urufoo sí ñò u báaranji na, bà Kile à u wuŋi pyi a kwò maa ñò mε. ¹¹ Lire e ke wuu wuye waha wuu u jyè kuru taŋɔŋke e, wà kà ñkwò mpyi kàntugo bà Kile n̄wɔmεεcumbaabil'à li pyi mε.

† 4:4 Zhenεzi 2.2 ‡ 4:5 Zaburu 95.11 § 4:7 Zaburu 95.7,8

¹² Kile jwumpe na nyε nyii na, pu fành'à nyaha. Pu nwəg'à tāan kàshikwənnywəoøgø nwəyi shuunni woge na. Pu maha jyè sùpyanji cyeere e fo maha u zòmbilini ná u münaani láha yiye na, mà sà nō kacizogompe ná kaciyyi sìnmpe na. Pu maha sùpyanji zònji ná u sònñjore kàanmucya fo maha ncè. ¹³ Yadañke kà tufige nyε a sìi ñkemu k'à nwəhø Kile na mε. U nyiwiini bëenmp'à wu yi puni na. Ur'á wuu puni sì sà wuu nintaga yyaha jwo.

Yesu u nyε wuu sáragawwujufembwəhe

¹⁴ Nyε wuu à li cè na sáragawwujufembwəhø na nyε wuu á ñkemu k'à dùg'a kàre fo Kile yyére ke, kuru ku nyε Yesu, Kile Jyanji. Lire e ke Kile kuni i wuu nyε ke, wuu wuye waha, wuu u ñkwôro l'e. ¹⁵ Sáragawwujufembwəhe ku nyε ku sì n-jà nùñaara ta wuu na wuu fànhajcyerere karigil'e mε, kuru bà ku nyε wuu woge mε. Bà Sitaanniñi maha wuu sònñi na wàa kapegigii shinji puni na mε, amuni Sitaanniñi à ku sòn a wíi, ñka ku nyε a kapii pyi mε. ¹⁶ Lire e ke wuu wuu zòompii waha, wuu file Kile saanre yateenñke na, uru u à nwɔ maa mpyi wuu saanñi. Lire ká mpyi, u sì nùñaara ta wuu na. Wuu la ká mpyi u wuu tègε tèni ndemu i ke, u sì nwɔ wuu na.

5

¹ Nyε Izirayeli shiinbii shwəhøl'e, sáragawwuubii nùñufembwəhe maha ncwənñrø, ku s'a sùpyire ná Kile shwəhøñi yaa. Kuru ku maha sùpyire yaayi niñkanyi ná ti sárayi niñgwuyi kaan Kile á, bà Kile si mpyi si ti kapegigii yàfa ti na mε. ² Sáragawwuubii nùñufembwəhe fānhe mú à cyérε, puru funñke e,

mpii pi nyε pi nyε a Kile kuni cè mε, mà bâra mpii pi à wurugo l'e ke, ku maha jà a pire tègε ná lùtaanni i. ³ Tire fànhancyerere kurugo, bà ku maha sùpyire kapégigii yàfañi sárayi wwû mε, amuni ku maha yaa ku ku yabilinji wogigii sárayi wwû. ⁴ Wà nyε na kuru mëbwøhe kaan uy'á mε, ñka Kile yini li maha ku nə wà na, bà Arən wuun'à pyi mε.

⁵ Amuni Kirisita wuun'à pyi. Uru bà u à uye pyi sáragawwuñufembwøhe mε. U à ti pèente ta Kile á, uru ñgemu u à jwo:

«Mu u nyε mii Jyañi,
niñjaa mii à pyi mu Tuñi*» ke.

⁶ Kile à jwo u á sahañki:
«Mu à pyi tèrigii puni sáragawwuñi Mëlikisedeki
fiige†.»

⁷ Mà Yesu yaha jìñke na, u mpyi a cè na Kile sí n-jà uru shwø kwùñi na. U à uye tîrige Kile á, maa mëjwuuni dùrugo maa u ñáare fànhà na fo mà nyilwøhe tîrige, ka Kile si u ñarege shwø, ñaha na yε u à uye tîrige. ⁸ U mén'à sii Kile Jyañi ke, u mpyi maha Kile ñwømeeçunte taanni yyefuge cye kurugo. ⁹ Kile à u pyi u à fùnnø. Lire kurugo mpii pi à u ñwømeeñi cû ke, Kile à u pyi u à pire puni shwø fo tèekwombaa. ¹⁰ Yii li cè na sáragawwuñufembwøhe shinji u mpyi Mëlikisedeki ke, kuru shinji Kile à pyi u wi.

Yii àha Kile kuni yaha mε

¹¹ Nyε mii cìnmpyiibii, karii niñyahagii na nyε wuu á mà jwo yii á puru kyaa na, ñka cyi yyaha cèm'à pen yii á, ñaha na yε yii nyε na kyaa yyaha

* **5:5** Zaburu 2.7 † **5:6** Zaburu 110.4

cìn'a ta mε. ¹² Numε mpyi a yaa li yii ta yii à pyi cyelentii, ñka ali numε, pi saha na yii taanni Kile kuni karigii njencyiigii na. Yii na jnyε mu à jwo pìnmþinjyεya. Jirimpe kanni yii jnyε na ñwɔre, ñjyìlji fānhe k'à jyaha ke, yii sì n-jà uru lyî mε. ¹³ Shinnji u jnyε na uye jwɔ caa ná jirimpe kanni i ke, uru na jnyε pìnmþinjyaga, u jnyε a kacennε cè a wwû kapil'e mε. ¹⁴ Nka shinlyeebii pi maha fānhajyahaga yalyire lyî, pire yákilibil'à nɔ pi kacennε cè a wwû kapil'e, jaha na yε pi à tēe cyi na.

6

¹⁻² Lire kurugo wuu àha ñkwôro s'a nûruli Kirisita kani kàlanji tasiige na mε. Wuu àha nûru cyi sìi cyi tasiige e s'a ñko: wuu wuu toroñkanni kêenjε, karigii cyi maha kwùnji nɔ sùpyanji na ke, wuu u cyire jwɔ yaha, wuu u dá Kile na mε. Cyereseege jyíñkannigii ná cyeyi katahani sùpyanji na si jwó le u á, ná pyiñkanni na Kile sí kwùubii jñè, si pi sâra si ntàanna ná pi kapyiñkil'e fo tèekwombaa ke, li saha jnyε a nɔ wà si kàla kan wuu á mà yyaha tíi ná cyire e mε. Wuu a sì yyaha na, bà wuu si mpyi si Kirisita kuni karigii yyaha cè sèl'e mε. ³ Kile ká jñεε, lire wuu sì n-pyi.

⁴⁻⁶ Lire l'à li ta mà kwôro na karigii njencyiigii taanni, lire jnyε na ntègε pyi mε. Pil'à Kile bëenmpe ta, ka Kile si jwɔ pi na, ka Kile Munaani si pi tègε, ka pi i li cè na Kile jwump'à jwɔ, maa dijyεñi nimpañji fānhe kà ta, maa nûr'a fworo Kile kuni i. Pire saha sì n-jà pi toroñkanni kêenjε mε. Li na jnyε mu à jwo pi na Kile Jyanji kwòre cige na sahanji, maa sùpyire sannte pyi ti i u cyere.

⁷ Nyε zànhe ká a ma sèl'e jìŋke ɳkemu na, ka ku yafaayi si jwɔ̄ ku faafoonj'á ke, lire maha li cyēe na Kile à jwó lwó kuru jìŋke na. ⁸ ɳka k'aha a ɳgure ná nyèpege kanni yige, kaŋwɔ̄ nyε na mpyi ku na mε. Li nyε na məni mε, Kile maha kuru cyage láŋa, pi a sì ku súugo.

⁹ Wuu na mpe puni yu, ɳka wuu ntàannamacinmpyiibii, wuu à li cè yii na nyε kuni njicenni i, ndemu i Kile sí yii shwɔ̄ ke. ¹⁰ Kile nyε kacennecembaawa mε. Yii à ndemu pyi maa yii tāange cyēe u na u wuubii ntègenji cye kurugo mà lwó tanjaa na mà pa nə njajaa na ke, u sì funjɔ̄ wwɔ̄ lire na mε. ¹¹ ɳka wuu la nyε yii shin maha shin u uye waha u u jà a nə tègeni na, nde na u à u sònñjore taha ke, bà u si mpyi si lire ta mε. ¹² Wuu la nyε yii pyi sàafee mε. Yaayi jwɔ̄meeeni Kile à lwó ke, mpii pi sí yire ta pi dánianji ná piye zhiilinji kurugo ke, yii a pire pyimpe taanni.

¹³ Kile à jwɔ̄meeeni lwó Ibirayima á tèni ndemu i ke, u à kâa uye na, jaha na yε u nyε a yaaga ta ɳkemu k'á fàンha tò uye na mε. ¹⁴ U à Ibirayima pyi: «Nàkaanna baa, mii sí jwó lwó mu na, si mu tùluge pêe sèl'e*.» ¹⁵ Nyε ka Ibirayima si Kile nyii cyán. Lire pyinkanni na, yaage ɳkemu jwɔ̄mee Kile mpyi a lwó u á ke, u à kuru ta.

¹⁶ Sùpyire ká a ɳko si ɳkâa, yaage k'á fàンha tò ti na ke, kuru na ti maha ɳkâa si li cyēe na ɳje tir'á jwo ke, yire na nyε sèe, nàkaante puni maha ɳkwò. ¹⁷ Yaayi jwɔ̄meeeni Kile à lwó ke, mpii pi à yaa pi yire ta ke, Kile la mpyi si li cyēe pire na na uru ká jwɔ̄meeeni ndemu lwó ke, lire nyε na fyìnni mε.

* **6:14** Zhenεzi 22.17

Lire kurugo u à kâa. ¹⁸ U à jwômeeen i lwó wuu á, maa ñkâa. Cyire kapyagii shuunniñi sì n-kêenñé më, jaha na ye Kile nyé na fini më. Lire e ke wuu pi à u pyi wuu tañwôhôge ke, wuu wuye waha, jaha na ye jwômeeen i u à lwó wuu á ke, wuu à tèen ná l'e, u sí li yige li kuni i. ¹⁹ Tire sànnjore tatahage ku nyé wuu á ke, kuru na nyé mu à jwo tɔɔnmeeegé, ñkemu k'à wuu yal'a pwø Kile na ke. Kuru tɔɔnmeeegé maha bage táataa våanñke[†] jyile ná wuu e maha ñkàre Kile tateenje e. ²⁰ Wani Yesu à fyâンha a jyè wuu yyaha na wuu ntègëñi kurugo. U à pyi Melikisedeki fiige sáragawwuñufembwôhe fo tèekwombaa.

7

Melikisedeki à fàinha tò Ibirayima na

¹ Uru Melikisedeki mpyi Salemu kànhe saannji, maa mpyi sáragawwu Kileñi njyé wun'á. Nyé Ibirayima à kâshige kwòn saanbii na maa jà pi na, maa núru na ma tèni ndemu i ke, Melikisedeki à fwor'a sà u njùñjø bê, maa jwó le u á. ² Yaayi Ibirayima à ta kâshige e ke, u à yire puni yáhañi kan Melikisedeki á. Nyé Melikisedeki mëge jwôhe ku nyé: «ntliñi saannji». Mà bâra lire na, Salemu saannji u nyé u wi, puru jwôhe ku nyé: «yyeñjke saanñi».

³ U tuñi mëge nyé a yyere më, u nuñi mëge nyé a yyere më, u tayirige mü nyé a jwo më, Kile Jwumpe Semenji wà tufiige nyé a sìi na u siñkanni, lire nyé

[†] **6:19 bage táataa våanñke:** sùpyire mpyi maha Kile pêre våanñja bage e. Pi mpyi maha våanñja pyi maha ntèg'a bage sèe cyage láha ku sèesee cyage na. Kuni mpyi a kan sáragawwuubii njùñufembwôhe kann'á ku jyè bage sèesee cyage e, tøogø ninjkin yyeeni i.

mε na u kwùŋkanni kyaa yu mε. U na nyε mu à jwo Kile Jyanji, naha na yε u sí n-kwôro sáragawwu tèrigii puni i.

⁴ Yii nyε a li nya na Mεlikisedeki tayyéreg'à pêe mà? Puru funjke e, wuu tulyεge Ibirayima à kàshige kwòn mà yaayi njemu ta ke, u à yire puni yáhanji kan u á. ⁵ Levi tùluge shiinbii pi nyε sáragawwuubii ke, MusaSaliyanji mpyi a fànhe cyán pi na pi à pi cìnmpyiibii Izirayeli shiinbii cyeyaayi yáhanji shuu, ali mà li ta pi ná pire puni na nyε Ibirayima tùluge shiin. ⁶ Mεlikisedeki mpyi Levi tùluge shin mε, ɳka uru u à Ibirayima cyeyaayi yáhanji ta. Mà bâra lire na, uru u à jwó le Ibirayima á, mà li ta Ibirayima á Kile mpyi a jwɔ̃myahigii lwɔ̃. ⁷ Nakaana baa, jwónjilefoonj'à fànha tò u tafoonj na.

⁸ Sáragawwuubii pi maha yáhanji shuu sùpyir'á ke, pire na nyε sùpyii mpiimu pi sí n-kwû canŋka ke. Mεlikisedeki mû mpyi na yáhanji shuu, ɳka uru sí n-kwôro nyii na bà y'à séme Kile Jwumpe Semenji i mε. ⁹ Levi tùluge shiinbil'á yáhanji maha ɳkaan ke, wuu bá sí n-jà n-jwo na pire mû à yáhanji wwû, naha na yε pi tulyεge Ibirayima à u wwû mà kan Mεlikisedeki á. ¹⁰ Tèni i Mεlikisedeki à Ibirayima nùŋjø bê maa yáhanji ta ke, Levi mpyi na sàha si mε, ɳka u mpyi u tulyεge Ibirayima sìshange e, lire e ke u mû à wwû yáhanji i.

¹¹ Ma tàanna ná Izirayeli shiinbii Saliyanji i, Levi tùluge shiinbii kanni pi mpyi a yaa pi jà a pyi sáragawwu. Kampyi pi sáragawwuuni mpyi na sí n-jà Kile nyii wuuni pyi li fûnŋjø, nùŋjø sàha mpyi na sì n-pyi sáragawwuŋji wabere u pa mà ta u nyε a pyi Arən fiige mε, fo Mεlikisedeki fiige.

12 Nyε sáragawwuuni ká fáa, fànha ki Saliyanji mú u fáa. **13** Ná wuu Kafoonji i, mpe jwump'à yyaha tíi ke, ur'à fworo tùluge ɳkemu i ke, pire wà nyε a sáragawwubaaranji pyi mà nyā sárayi tawwuge e mε. **14** Sùpyire pun'à cè na wuu Kafoonji à fworo Zhuda tùluge e, ɳka Kile túnntunji Musa à jwo sáragawwuubii kyaa na ke, u ɳwəge nyε a nə Zhuda tùluge na mε.

Yesu nyε Melikisedeki fige

15 Wuu Kafoonji à pyi sáragawwu bà Melikisedeki mpyi mε, lire l'à li finij'a cyēe na u ná Levi tùluge nyε piye kur'e mε. **16** Tùlugo karii cye kurugo bà u à pyi sáragawwu mε, shìŋi niŋkwombaŋji fànhe ku nyε u e ke, kuru cye kurugo u à pyi u wi. **17** Y'à jwo Kile Jwumpe Semεŋi i na:

«Mu à pyi tèrigii puni sáragawwu Melikisedeki fige*.»

18 Lire pyiŋkanni na, Saliyanji niŋyen'à yírige, naha na ye fànha nyε a mpyi u e mε, kaŋwəo mú nyε a mpyi u na mε. **19** Musa Saliyanji nyε a kyaa yaa ndemu l'à fûnŋɔ mε, ɳka numε sòŋŋɔrɔ tatahaga sèe wog'à kan wuu á. Kuru cye kurugo, wuu à tabaraga ta Kile na. **20** Mà bâra lire na, Kile à kâa Yesu á, pi sanmpii s'à pyi sáragawwuù mà ta Kile nyε a kâa pir'á mε. **21** Yesu wi ke, ur'à le sáragawwubaaranji i tèni ndemu i ke, Kile à kâa u á na:

«Mii Kafoonji Kile à kâa,
mii sì na ntìlwəhe niŋcyange lwó sahanjki mε:
“mu na nyε sáragawwu fo tèekwombaa†.”»

* **7:17** Zaburu 110.4 † **7:21** Zaburu 110.4

22 Lire kurugo tunmbyaare Kile à le ná wuu e numε ke, tir'à fàンha tò nijyεεre na. Yesu cye kurugo, wuu à tèen ná lire e.

23 Nyε kani là saha na nyε, ndemu l'à u ná pi wwû piye e ke. Sáragawwuubii nijyahamil'à tòro mà li njukke pyi, pi mpyi na ɻkwû. **24** Nka Yesu wi ke, uru na nyε nyii na fo tèekwombaa, sùpya saha sì n-pyi sáragawwu u cyaga mε. **25** Lire l'à li ta, mpiimu pi à bâra Kile na u cye kurugo ke, u sí n-jà pire shwɔ numε fo tèekwombaa, naha na yε u na nyε nyii na tèrigii puni i, maa Kile náare pir'á.

26 Sáragawwuujufembwɔhe kurugo wuu mpyi ke, kuru ku nyε Yesu. U à fíniŋε, ncèege cyaga ná ɻwəhəmə cyaga nyε u na mε. Kile à u láha kapimpyiibii na, maa u dùrugo fo nijyinjì tegeni na.

27 Yesu nyε sáragawwuubii ɻùnjufembwoyi sanŋyi fiige mε, u kuro nyε canŋa maha canŋa sáragawwuuni i uye kapegigii yàfaŋi kurugo si nta sùpyire sannte wogigii yàfaŋi sárayi wwû mε. U à uye pyi sáraga tɔɔgɔ niŋkin tèrigii puni mεe na. **28** Yii li cè, Musa Saliyaŋi mpyi a mpiimu tìŋε mà pyi sáragawwuubii ɻùnjufembwoyo ke, pire mpyi a fùnŋɔ mε. Nka Musa Saliyaŋi kàntugo, Kile à kâa maa jwumpe mpemu jwo ke, pur'à pyi kajunŋɔ mà u Jyaŋi tìŋε mà pyi sáragawwuujufembwɔhɔ, uru u à fùnŋɔ tèrigii puni i.

8

Yesu, wuu sáragawwuujufembwɔhe

1 Nyε wuu jwumpe ɻùmbwɔhe ku nyε: sáragawwuujufembwɔhɔ na nyε wuu á bà wuu à yi jwo mε. U à sà ntèen nijyinjì i fànhe cyage e,

Kile Siñi Punifoo kàniñe cyege na. ² Sèe cyage e u nyε na báaranji pyi ke, kuru ku nyε Kile våanñke bage sèe woge, sùpya cye kurugo bà k'à faanra mε, Kile yabilini cyege k'à ku faanra. ³ Sáragawwuubii nyùnjufembwoyi pun'à tìñe, yi raa ñkanñi pyi Kile á s'a sárayi pyi y'a nəni Kile na. Lire pyiñkanni na, wuu sáragawwuunyufembwøhe mú à yaa k'a yaaga kaan Kile á. ⁴ Kàmpyi u mpyi nyìñke na, u bá mpyi na sì n-pyi sáragawwu mε, naha kurugo ye sáragawwuubii pìi na nyε naha mpiimu pi nyε na yakanyi kaan mà tàanna ná MusaSaliyanji i ke. ⁵ Pire sáragawwuubii na báare cyage ñkemu i ke, kuru na nyε mu à jwo nìnyinji woge nàñjañi. Tèni i Musa mpyi a bégele s'a Kile våanñke bage yyéenji ke, Kile à yi jwo u á: «Lógañ'nywø, yaayi mii à cyêe mu na ñañke nyñ'i ke, maye waha ma a yire ñcamii yaa*.» ⁶ Nyε numε, Yesu Kirisita u nyε wuu sáragawwuunyufembwøhe ke, báaranji Kile à kan ur'á ke, ur'á fànha tò pire wuñi na, naha na ye tunmbyaare u à le wuu ná Kile shwøhøl'e ke, tir'à fànha tò nijyεere na. Yaayi nywømyahigii Kile à lwó numε ke, yire mú à fànha tò tèecyiini wuyi na.

⁷ Kàmpyi tunmbyaare njacyiire[†] mpyi na sí n-jà Kile nyii wuuni fùnñø, nyùñø sàha mpyi na sí n-pyi, mà shønworo tèg'a ti fáa mε. ⁸ Nka Kile à u shiinbii cêegë maa jwo:

«Mii Kafoonji Kile à jwo,

“Canña na ma, mii sí n-pa tunmbyara nivønnø le ná Izirayeli shiinbii ná Zhuda shiinbil'e.

* ^{8:5} Ekizodi 25.40 † ^{8:7} Tunmbyaare t'à le Sinayi ñañke nyñ'i ke, tire kyaa li nyε na yu naha (Ekizodi 24.3-8).

⁹ Canŋke mii à pi tulyeyi cû pi cyeyi na, mà fworo
Misira kini i ke,
tunmbyaare mii à le ná pi e ke, ti sì n-pyi tire flige
me,
naha na yε pi à tire kɛ̊ge.
Lire na, mii à pi yaha wani.”

Mii Kafoonji Kile à jwo amuni.

¹⁰ “Nyε cyire canmpyaagil’à tòro ke,
tunmbyaare mii sí n-le ná Izirayeli shiinbil'e ke,
tire ti nte:

Mii sí na Saliyanji le pi yákilibil'e,
si u jwumpe séme pi zòompii na.

Mii sí n-pyi pi Kilenji,
pi sí n-pyi mii shiinbii.

¹¹ Wà saha sì u shinjyε, lire nyε mε u cìnmpworo pyi
‘Maye waha ma a Kafoonji cè’ mε,
naha na yε pi puni sí mii cè,
shinbwo bâra shinbilere na.

¹² Mii sí toro taha pi ntiimbaanjí na,
mii sí pi kapegigii yàfa pi na‡.”»

¹³ Kile à tunmbyara nivønnø kyaa jwo, puru
funŋke e, niŋjyεere kakwoo saha nyε mε, fànha
saha nyε t'e mε, ncyère ti sí n-pînni.

9

Tunmbyaare niŋjyεere

¹ Tunmbyaare niŋjyεere tèni i, pyiŋkannigii cyìi
mpyi wani, ncyiimu nwɔ kurugo sáragawwuubii
mpyi maha yaa pi tòro, pi i nta a sárayi wwû
ke. Baga mü mpyi wani niŋke na, nkemu i pi
mpyi maha yi wwû ke. ² Våanŋa baga ku mpyi

‡ 8:12 Zheremi 31.31-34

ku ki, maa ku táa mà pypi bapyaas shuunni. Babilini njacyiini i bëenmbwóhe fùkinanji ná tàbalanji juñ'i pi mpyi maha sárage bwúuruñi yaha ke, yire yi mpyi wani. Lire babilini mege mpyi «bage sèecyage». ³ Vàanña mpyi lire babilini ná funjø wuuni shwóhó'l'e. Funjø babilini mege mpyi «bage sèsesee cyage». ⁴ Kuru cyage e, sárayi tasogoge sëenji woge mpyi, pi mpyi maha wusunañi súuge ku juñ'i. Tunmbyaare mbwùuni mú mpyi wani. Sëenji mpyi a tèg'a lire mbwùuni puni wòögö. Sëen cwoo mpyi li funjke e. Njyìñi mege ku nyé mani ke, uru wà mpyi lire sëenji cwooni i. Arón kàbiini* li mpyi a wyëere yige ke, ná kafaatente na Kile mpyi a u tunmbyaare jwumpe séme ke, yire mú mpyi mbwùuni i. ⁵ Sheribëenbii mpyi mbwùuni juñ'i, pire mpyi maha li cyêre na Kile yabiliñi nyé na ha. Pire mpyi a fukanyi pìli mbwùuni nwotonke juñ'i†. Nka mií sì n-jà cyire karigii puni jwo nə cyi tegeni na nume me.

⁶ Nyé vàanña bage ná ku funjø yaayi mpyi a bégele lire bëgeleñkanni na. Sáragawwuubii mpyi maha jyè kuru bage babilini njacyiini i canña maha canña na pi báaranji pyi. ⁷ Sáragawwuubii juñufembwóhe kanni ku mpyi maha jyè babilini shonwuuni i tɔɔgɔ niñkin yyeeni i. Kuru cyage e u mpyi maha ma ná yatoore sìshange e na ɻkaan Kile á, u yabiliñi ná sùpyire sannte ɻgurugonji kurugo. ⁸ Cyire karigii cye kurugo, Kile Munaani à li cyêe

* ^{9:4} Arón kàbiin'à poroyo yige, maa yasere pyi, lir'à li cyêe na Kafoonji funjk'á táan ná Musa ná Arón e (Nomburu 17.1-11). † ^{9:5} Yatoore pi mpyi maha bò sùpyire kapegigii yàfanji kurugo ke, kuru nwotonke juñ'i tire sìshange mpyi maha wu.

wuu na na kuni nijjyeeni tèni i, sùpyire mpyi na sì n-jà n-jyè bage sèsese cyage e me.

⁹ Lire maha wuu tègε wuu à karii yyaha cè nijjaa, maa li cyēe wuu na na sùpyaŋi u nyε na Kile père maa yaaya kaan u á, lire nyε me na yatɔɔre bùu u á ke, lire sì n-jà urufoo zònji fíniŋε Kile á me.

¹⁰ Kuni nijjyeeni karigii cyi mpyi sárayi yalyire ná yabyεεre ná wilijkannigii cyìli, si cyeere tufeempe ta. Cyire kurigii jaaranji fànhé mpyi a cyán sùpyire na fo mà sà yaa ná tèni i Kile à cyi fáa ná pyiŋkanni nivɔnni i ke.

Yesu Kirisita sìshange

¹¹ Nyε numε, Kirisita à pa. Uru u nyε sáragawwujunufembwɔhe, uru u à pa yaayi nijceŋnyi kan wuu á. Kile vàanŋke bage tayyérege k'à fànhé tò nijjyege na, ku karigii s'a fúnŋo ke, kur'e Kirisita à jyè. Sùpya bà u à kuru bage yaa me, ku mú nyε ñge dijyεŋi i me. ¹² Kirisita à jyè bage sèsese cyage e ke, ná sikapere sìshan, lire nyε me nupeelyevənnə sìshan e bà u à jyè me. Nka u à jyè tɔɔgɔ niŋkin fo tèekwombaa maa u yabilinji sìshange kan maa wuu jùñjɔ wwû wuu kapegigil'e. Tire jùñgwure na nyε tèekwombaa woro. ¹³ Sùpyiibii pi mpyi pi nyε a fíniŋε mà tàanna ná kuni nijjyeeni i me, pi mpyi maha sikaperigii ná nupyahigii bùu, maa cyire sìshange wuuni pire na. Pi mpyi maha nùpya bò maa u súugo, maa tire cwɔɔnre kuu na wuni pire sùpyiibii na. Lire mpyi maha pire cyeere pyi t'à fíniŋε Kile á. ¹⁴ Yatɔɔre sìshange mpyi na lire pyi, Kirisita woge s'à pwɔrɔ kuru na. Kile Munaani li sí n-kwôro fo tèekwombaa ke, lire l'à u yyaha cû, ka u u uye kan sáraga cwò cyaga baa wogo Kile á.

Karigii cyi maha kwùnji nə wuu na ke, u sìshange sí n-jà wuu zòompii fíniŋe cyire e. Lire ká mpyi, wuu sí n-jà n-file Kile nyii wunji na, s'a báara u á.

¹⁵ Ná Kirisita s'à lire pyi, lire kurugo u à pyi tunmbyaare nivónnte sùsurulenji Kile ná sùpyire shwəhəl'e. Sùpyire mpyi a kapegigii jnciimu pyi tunmbyaare njnyeere tèni i ke, Kirisita à kwû si ti jùnjø wwû cyire e, bà li si mpyi Kile à mpiimu yyere maa yaayi niŋkwombaayi jnwɔmæeni lwɔ pi á ke, pi i yire ta mε.

¹⁶ Yii li cè, mu aha tunmbyaare nya t'à le, yaaga ku maha bò maha mpyi sáraga. ¹⁷ Ná kuru nyε a bò mε, mà ku yaha nyii na, tunmbyaare maha fworo mε. ¹⁸ Lire kurugo Kile nyε a tunmbyaare njnciire le ná sùpyire e sìshan baa mε‡. ¹⁹ Nyε ka Musa si Kile Saliyanji kapyaagii jwo sùpyir'á, lire kàntugo maa nunaare ná sikaperigii sìshange shwɔ, maa lwɔhe wùrugo k'e, maa izope cige wyεere tà ná mpà shire le a wu k'e, mà ñaraga ñaraga Kile Saliyanji Semεñji ná sùpyire puni na, ²⁰ maa jwo: «Tunmbyaare Kile à le ná yii e ke, ñke sìshange k'à tire tígile§.» ²¹ Lire pyinjkanni na mú, ka Musa si sìshange kà ñaraga Kile vàanjké bage ná Kile pêepee yaayi puni na. ²² Mà tåanna ná Musa Saliyanji i, sìshange mpyi maha karii niŋyahagii fíniŋe. Ná

‡ **9:18** Pìi maha jwo: « 16Wuu kɔ̄ge kani kàanmucya. Mu aha lógo na ma kɔ̄ge táa, sùpyanji u à kwû sèenji na ke, uru kɔ̄ge ku maha ntáa. 17Sùpya ká u kɔ̄ge táanjkanni jwo, ná nyε a kwû mε, wà nyε na ku táali me. 18Amuni, yi mú nyε Kile tunmbyaare kàmpanjké na. Tèni i Kile à tunmbyaare njnciire le ke, u à jwo pi á na pi yatøore tà bò, sùpyiibii puni si ti sìshange nya, si jncè na t'à kwû.» § **9:20** Ekizodi 24.8

sìshanga nyε a wu mε, sùpyire kapegigii sì yàfa ti na mε.

²³ Wuu à li nya na yatɔɔre sìshange ku mpyi maha ntèg'a kuni nijyeeeni yaayi fíniŋε, yire sí na nyε nìjyinji sèeyaayi nànja kanna. Lire e ke sárage sìshange tayyérege k'à pêe yire woge na ke, kuru kyaan li nyε Kile na yaayi sèe wuyi vìnini kurugo.

²⁴ Sùpyir'à Kile bage ɳkemu faanra ke, kur'e bà Kirisita à jyè mε. Sùpyir'à ɳkemu faanra ke, kuru na nyε Kile bage nìjyi woge malwɔrɔ kanna. Nìjyinji yabiliŋi i Kirisita à jyè maa Kile jnáare wuu kurugo.

²⁵ Kuni nijyeeeni i, sáragawwuubii jnùŋufembwɔhe mpyi maha jyè Kile bage séesee cyage e ná yatɔɔre sìshange e yyee maha yyee, ɳka Kirisita nyε a jyè nìjyinji i maa uye kan sáraga tooyo nìjyahay'e mε.

²⁶ Ná lire bà mε, mà lwó diŋyεŋ'à dá ke, mà pa nɔ nìnjaa na, numε mpyi na sí u ta u à kyaala tooyo nìjyahay'e mà kwò. ɳka numε tèni takwɔɔre e, u à pa maa uye pyi sáraga tɔɔgɔ niŋkin tèrigii puni mεε na, maa kapegigii tugure láha wuu na. ²⁷ Yii à li cè na sùpyanji maha ɳkwû tɔɔgɔ niŋkin, lire kàntugo Kile maha u yíbe u kapyiŋkii na. ²⁸ Lire pyiŋkanni na mú, Kirisita à pyi sáraga tɔɔgɔ niŋkin kanna, bà u si mpyi si shinjyahara kapegigii tugure lwó mε. Mpíi pi nyε na u sigili ke, u sí n-pa uye cyée pire na tozhɔnwogo pi zhwoŋji kurugo, ɳka kapegigii yàfanji kurugo bà mε.

10

Yesu à uye pyi sáraga

¹ MusaSaliyanji mpyi yaayi nìŋceŋnyi nimpayi nàŋjanji kanna, u mpyi a fúnŋɔ mε. U mpyi a jwo na sárayi ninuyi y'à wwû yyee maha yyee. Lire e

sùpyiibii pi nyε na bârali Kile na ke, u sì n-jà pire fîniŋε n-fûnŋø mε. ² Kàmpyi u mpyi na sí n-jà lire pyi, pi mpyi na sí n-kwôro s'a yi wwû mε. Naha na ye kàmpyi vîniŋi kurugo yi maha wwû, mpîi pi maha yi wwû ke, li mpyi na sí n-pyi mu à jwo pir'a fîniŋ'a kwò, pi sâha mpyi na sí piye nya kapimpyii mε. ³ Nka lire bà li mpyi li li mε. Yyee maha yyee, sárayi mpyi maha wwû si sùpyire funŋø cwo ti kapegigii na. ⁴ Naha na ye nupyahigii ná sikapεrigii sìshange sì n-sìi n-jà sùpya kapegii yàfa u na mε.

⁵ Lire kurugo tèni i Kirisita mpyi na ma dijyεŋi i ke, u à jwo Kile á:

«Mu à jwo na mu nyε na jcaa yatoore sárayi na mε, mu nyε a nee sùpya si yaaga kan mu á mε, nka mu à cyere yaa mii na.

⁶ Yatoore ti nyε na súuge sárayi tasogoge e, lire nyε mε sárayi sanŋyi yi nyε na nkaan mu á kapegigii yàfanji kurugo ke, kuru kà nyε a mu funŋke jíŋε mε.

⁷ Lire kurugo mii à jwo

“Kile, mii u ñge, mii à pa si mpa mu nyii wuuni pyi, bà y'à séme mii kyaa na Kile Jwumpe Semεŋi i mε*.”

⁸ Bà wuu à li nya mε, Kirisita à fyânha a jwo Kile á: «Mu à jwo na sárayi ná yakanyi ná sárayi nizogoyi ná kapegigii yàfanji sárayi nyε a táan mu á mε, na yire na bà mu nyε na jçáa mε.» U à yire puni jwo mà li ta MusaSaliyanji à jwo na yire puni y'a mpyi.

⁹ Nyε ka Kirisita si nûr'a jwo: «Kile, mii u ñge, mii à pa si mpa mu nyii wuuni pyi.» Puru jwump'à

* **10:7** Zaburu 40.6-8

li cyêe na sâraga nivonj'â tèg'a sârayi njyeyi fâa.
10 Yesu Kirisita à Kile nyii wuuni pyi. U yabilin'â uye kan mà pyi sâraga tøøgø niñkin tèrigii puni m  e na, lire pyiñkanni na wuu kapegigil'â jy   a láha wuu na.

11 Kuni njyeeeni t  ni i, can  a maha can  a, s  ragawwuubii mpyi maha sârayi ninuyi ww   Kile á,   ka yire sârayi mpyi na sì n-sìi n-j   w   kapegigii y  fa u na m  . **12** Nka Kirisita wi ke, ur'â uye kan mà pyi sâraga tøøgø niñkin, kuru s  rage na ny   t  rigii puni wogo. U à lire pyi kapegigii y  fan   kurugo, lire k  ntugo maa   k  r'a s   nt  en Kile k  ni  e cyege na. **13** T  ni i Kile s   n-pa u z  mpe  nbii pyi u tooyi tatahage ke, u à t  en wani kuru cyage e na lire sigili. **14** Yii li c  , kuru s  rage niñkinji cye kurugo, Kile à mpiimu f  ni  e ke, u à pire pyi nc  eg  e cyaga baa fo t  ekwombaa.

15 Kile Munaani m   à yire f  ni   a jwo wuu á. L'â jwo na:

16 «Kafoonji Kile à jwo “Tunmbyaare mii s   n-le n   pi e can  yi nimpayi i ke, tire ti ny  :
 ‘Mii s   na Saliyani le pi z  ompil'e,
 si u jwumpe s  me pi y  kilibii na†.’”»

17 Maa n  r'a jwo:
 «Mii saha s   na y  kili  i yaha pi kapegigii n   pi ntiimbaanj karigii na m  ‡.»

18 Ny   kapegigil'â y  fa cyage   kemu i mà kw   ke, n  n  o saha na ny   mà sâraga ww   cyi kurugo la?

Wuu y  kilite  nre wuubii pi file Kile na

19 Lire pyiñkanni na, mii c  nmpyibii, Yesu s  shange cye kurugo, wuu s   n-j   n-jy   Kile bage s  esee

† **10:16** Zheremi 31.33 ‡ **10:17** Zheremi 31.34

cyage e fyagara baa. ²⁰ Bage táataa våanŋke ku mpyi wuu yyaha na ke, bà kur'à cwən mε, amuni pi à Yesu cyeere pyi, ka lire si kuro nivənnə mügo wuu á ndemu li sí wuu nə Kile na, si shìŋji sèe wuŋji kan wuu á ke. ²¹ Uru u nyε wuu sáragawwuyiŋufembwəhe maa mpyi Kile bage nyùŋo na. ²² Numε, wuu zòompil'à jyé a yige kajwəhɔyi puni i njemu yi nyε na wuu cēege ke, wuu cyeere s'à jyé ná lùcennŋke e. Lire e wuu àha núru raa fyágε mε, wuu sàa dá Kile na, wuu u file u na ná funŋo niŋkin i. ²³ Wuu a yi yu jwəfyinge na, na wuu à wuu sònŋjore taha Kile jwəmeeeni na. Wuu àha wuu funŋyí cēennε mε, naha na yε u aha ndemu jwo ke, u maha lire pyi. ²⁴ Wuu yaha wuye na wuu raa màban leni wuye e, bà wuu si mpyi s'a sì yyaha na tåange ná kacənmptyiini i mε. ²⁵ Wuu àha wuye mbìnningi jwə yaha bà pìl'à li pyi mε, nka wuu a màban leni wuye e, naha na yε yií à li nyá na Kafoonji tèepan'à byanhara.

²⁶ Wuu aha sèenŋi kuni cè maa jcwó maa ɻkwôro na kapegigii pyi, sáraga saha nyε ɻkemu ku sí cyire yàfa wuu na mε. ²⁷ Shinŋji u nyε na lire pyi ke, ur'à yaa u a fyágε Kile yibige ná nabwəhe yyaha na. Mpíi pi à cyé Kile na ke, kuru ku sí pire súugo. ²⁸ Wà n'a mpyi a MusaSaliyanji kafuun pyi shiin shuunni taanre nyii na, ka pire si yi jwo, pi mpyi maha urufoo bò nyùŋaara baa. ²⁹ Numε, shinŋji u nyε na Kile Jyaŋji fare ke, Kile nyε a yaa u kyaa pyi uru na ndemu l'à fânha tò mbònji na mà? Sèenŋi na, sìshange k'à tèg'a tunmbyaare le maa urufoo kapegigii yàfa ke, u nyε a pèenε taha kuru na mε. Kile Munaani li maha wuu pyi wuu à Kile ticənmpe cè ke, u bá à

lire cyahala. ³⁰ Nyε Kile yabilinj'à jwo: «Mii u sí na ɳkoonji wwû. Mii u sí katupwəhɔyi pyifeebii sâra[§].» Yi mú à séme na: «Kafoonji Kile sí u wuubii yíbe pi kapyiinjki na*.» Nyε wuu à li cè na nde u à jwo ke, u sí lire yige li kuni i. ³¹ Fyagara kyaa li nyε li li wà u cwo Kile nyii wuŋji cyeyi i.

³² Nde l'à pyi yii na tajjaanji i ke, yii funŋɔ cwo lire na. Yii à Kile bɛenmpe ta tèni ndemu i ke, yyefug'à yii kànha sèl'e cyire canmpyaagil'e, ɳka lire nyε a yii yatanjyi bò mε. ³³ Tèrigii cyìl'e, pi mpyi maha yii cyere, maa yii kyérege sùpyire nyii na. Tèrigii cyìl'e, mpii pi mpyi maha ɳkyérege yii finge ke, yii mpyi maha pire tère. ³⁴ Mpii pi mpyi a le kàsuŋji i ke, yii à pire tègə pire yyefugo karigil'e. Pi à yii cyeyaayi cyán a shwɔ yii na, ka yii i li kwú yiye e ná funntange e, naha na yε yii à li cè na yaage ku nyε yii á ke, kur'à fànha tò yire puni na, ku mú nyε na ɳkwùu mε. ³⁵ Lire e ke yii àha yii dâniyanji láha Kile na mε, lire sí yii pyi yii tòon nimbwo ta. ³⁶ Yii yiye waha numε, yii raa sì yyaha na Kile nyii wuuni mpyiŋji i, lire ká mpyi, yaage ɳwəmeeen i u à lwó ke, yii sí kuru ta. ³⁷ Y'à séme Kile Jwumpe Semenji i na:

«Ncyérε, ɳgemu u à yaa u pa ke, uru sí n-pa,
u sí mɔ mε.»

³⁸ Kile à jwo:

«Shinŋji u à tíi ke, dâniyanji cye kurugo uru maha mpyi nyii na.

ɳka wà ha kàntugo wà mii á, mii funŋke sì n-táan ná urufol'e mε†.»

§ **10:30** Duterenəmu 32.35 * **10:30** Duterenəmu 32.36; Zaburu 135.14 † **10:38** Abakuki 2.3,4

³⁹ Mii à tèen ná l'e, mpii pi maha ntér'a núru maa ñkàre tapinnage e ke, wuu nyé pire e mε. Nùmpanña tafeebii pi à dá Kile na ke, pire e wuu nyé.

11

Mpii pi à fyânh a dá Kile na ke, wuu pire kàanmucya

¹ Naha ku nyé dâniyanji yε? Mà ma sònñore taha yaaga na maa ntèen ná l'e mu sí ku ta, lire nyé mε yaage ku nyé mu nyé na ku naa mε, maa dá ku na mu à jwo mu nyii na nyé ku na ke, lire li nyé dâniyanji. ² Wuu tulyeyi dâniyanji kurugo, Kile à nee pi na.

³ Dâniyanji cye kurugo, wuu à li cè na Kile à nìnyiñi ná ñìñke dá u jwumpe cye kurugo. Puru funñke e, yaaga maha yaaga wuu nyé na naa ke, Kile à ku dá ná yajyambaage e. ⁴ Abeli à dá Kile na, lire kurugo sárage u à wwû Kile á ke, kur'à pwórø Kanjñi woge na. U dâniyanji kurugo, Kile à jwo na u à tíí maa nee u sárayi na. U à kwû, ñka u dâniyanji kani maha wuu kâlili ali njñja.

⁵ Enëki à dá Kile na, lire kurugo Kile à u lwó a kàre nìnyiñi na mà ta u nyé a kwû mε. Wà saha nyé a u nyá mε, naha na yε Kile à u lwó. Kile à jwo na ur'à nee u na, mà jwo u u lwó ke. ⁶ Nyé Kile sì n-jà nee sùpya na ná urufoo nyé a dá u na mε. Naha na yε ñgemu la ká mpyi si file Kile na ke, fo urufoo u dá li na na Kile na nyé wani, na mpii pi nyé na u caa ke, na u sí pire sâra.

⁷ Nuhu à dá Kile na, lire kurugo u mpyi na Kile yerøyi núru mà yyaha tíí ná karigii nimpañkil'e

ŋcyiimu cyi nyε cyi sàha ŋkwò na jnaa mε. U à Kile jwumpe cû ná sèl'e, maa bakwoɔge yaa ŋkemu i u ná u pyεngε shiinbil'à shwɔ ke, ka lire si sùpyire sannte ntiumbaanj cyēe. U à dá Kile na, lire e Kile à jwo na u à tíi.

⁸ Ibirayima à dá Kile na, lire kurugo, Kile à u yyere ke, u à Kile jwɔmεen i cû. Kìni Kile mpyi a bégele u mεε na ke, u à fworo u yabiliŋi wuuni i na ŋkèεge lire e, mà ta u nyε a u tashage cè mε. ⁹ U à dá Kile na, lire kurugo kìni jwɔmεen i Kile mpyi a lwó u á ke, u à jnεn'a kàr'a sà ntèen lire e nàmpoɔnnt na. U mpyi na shwùun vāanŋyi bayi i. Ishaka ná Yakuba mû mpyi na shwùun yire y'e. Nwɔmεen i ninuuni mû mpyi a lwó pir'á. ¹⁰ Kànhe nintaani l'à cyán a jwɔ ke, kuru na Ibirayima à u sònŋjøre taha. Kile yabiliŋi u à kuru kànhe bégele, maa ku faanra.

¹¹ Ali mà li ta Ibirayima mpyi a lyε, Sara sí nyε cijiriŋε, mà Ibirayima yaha u à dá na Kile sí u jwɔmεen i fùnŋjø pire pyìtaani kyaa na, u à jà a pùnambile si. ¹² Ali mà u yaha u u sònŋjø na uru tèekwuun'à nø a kwò, ŋka supyijyahara à fworo uru nàŋi niŋkinŋi i mu à jwo wərigii ná lwɔhe jwɔge nticenŋi.

¹³ Pire pun'à kwû ná pi dániyaŋi i Kile na. Kile mpyi a yaayi njemu jwɔmεe lwó ke, pi nyε a yire ta mε, ŋka pi à yi nyà laage e, ka lire si mpyi pi á funntanga. Puru funŋke e, pi à jnεe na pire na nyε nàmpwuun na jnaare na mâre ŋke jnìŋke na. ¹⁴ L'à fínijε na sùpyiibii pi à jnεe pur'e ke, na tateɛŋŋe kabere pire nyε na jcaa. ¹⁵ Cyage e pi à yíri ke, kàmpyi kuru kani mpyi a tîge pi funŋ'i, pi mpyi na sí pyiŋkanna ta si núru ŋkàre wani. ¹⁶ ŋka sèenj

na, cyaga pi jyε na jcaa nkemu k'à jwɔ ke, kuru na jyε nìjyinji i. Lire kurugo Kile maha jee tire sùpyire t'a uru yiri ti Kilenji, na ha na ye u à cyaga bégel'a yaha ti mée na. ¹⁷⁻¹⁸ Kile mpyi a jwəmee ni lwó Ibirayima á na u tùluge sí n-fworo Ishaka e*, maa núr'a Ibirayima zò shwɔ a wíi na u Ishaka pyi sáraga. Ibirayima mpyi a dá Kile na, lire kurugo u jyε a cyé si u jyañi niñkinnji pyi sáraga mε. ¹⁹ Li mpyi u funj'i na síñi na jyε Kile á mà Ishaka jè a yige kwùñi i, lire kurugo Kile à u jyañi núruñ'a kan u á. L'à pyi mu à jwo kwùñi i u à fworo.

²⁰ Ishaka à dá Kile na, lire kurugo u à jwó le Yakuba ná Ezawu á karigii nimpaankii kyaa na.

²¹ Yakuba à dá Kile na, lire kurugo, u tèekwuun'à nɔ ke, u à jwó le Yusufu jyaabii shuunniñi niñkin niñkinn'á, maa ntígile u kàbiini na, maa niñkure sín, maa Kile pée.

²² Yusufu à dá Kile na, lire kurugo, u tèekwuun'à nɔ ke, u à jwo u kacyiyyi kyaa na, na Izirayeli shiinbii ká a sí raa fwore Misira kìn i, pi a sì ná uru kacyiyy'e.

²³ Musa sifeebil'à dá Kile na, lire kurugo, Musa à si ke, ka pi i u jwɔhɔ yijye taanre, na ha na ye pi mpyi a li jya na u lem' à jwɔ. Jwumpe saanñi mpyi a jwo na pi a pùnampyire nizivonnte puni bùu ke, pi jyε a fyá puru na mε.

²⁴ Musa à dá Kile na, lire kurugo, u à pa yyaha cwo ke, u jyε a jee pi a uru pyi Farɔn pworoñi jyañi mε. ²⁵ Mà jwo u uye yaha kapegigii mpyinji funntange e ke, u à li lwó uye e si ñkyala ná Kile shiinbil'e, na ha kurugo ye kuru funntange shinji

* ^{11:17-18} Zhenεzi 21.12

nye na mɔni mε. ²⁶ Musa mpyi a cè na Misira kìni nàfuunj'à nyaha, ɳka mà jee cyàhigii na, bà Kile Nijcwənreŋji sí n-pa jee cyi na mε, lire nàfannj'à fànha tò Misira nàfuunji na. U mpyi a u sònñjore taha uru nàfanji na, u sí n-pa uru ɳgemu ta ke. ²⁷ Musa à dá Kile na, lire e u à fworo Misira kìni i mà ta u nyé a fyá lire kìni saanji lùyirini yyaha na mε. Kileŋji u nyé wà nyé na u jaa mε, u mpyi a uye waha mu à jwo u nyii na nyé uru na. ²⁸ U à dá Kile na, lire kurugo u à Izirayeli shiinbii pyi pi à bilereŋkwoŋji kataanni pyi, maa pi pyi pi à mpàbilini sìshange naraga naraga pi bayi ɳwɔyi na, bà li si mpyi mèləkəŋji u maha boore pyi ke, uru nintoroni kà raa pi pùnampyicyiire bùu mε.

²⁹ Izirayeli shiinbil'à dá Kile na, lire kurugo Suumpe Lwɔhe Nijnyage à tåa, ka pi i jyiile jìŋke niŋgaye na. Misira shiinbii la mpyi si jyiile tèni ndemu i ke, ka lwɔhe si pi puni lyî.

³⁰ Izirayeli shiinbil'à dá Kile na, lire kurugo pi à Zheriko kànhe māhana canmpyaa baashuunni i, ka kànhe káaŋke si ncwo.

³¹ Fwòrobacwoŋji Arahabu à dá Kile na, lire e Izirayeli shiinbii pi mpyi a pa kànhe ɳwɔh'a wí ke, uru ceenj'à pire tègε. Lire kurugo u nyé a bò ná Kile ɳwɔmeeɛcumbaabil'e sjencyan mε.

³² Nyé mii bá sì n-jà yi puni jwo mε, naħa na ye tère naħa mii á, mii i jwo a nō Zhedeyən ná Baraki ná Samusən ná Zhəfitə ná Dawuda ná Samuwəli ná Kile tūnntunmpii sanmpii kyaa na mε. ³³ Pir'à dá Kile na, lire kurugo pi à jà saanbii pìi na, maa fànhé pyi ná ntìinjì i, yaayi ɳwɔmeeɛni Kile mpyi a lwó ke, maa yire ta, maa càriyi yà ɳwɔyø pwø. ³⁴ Pi à pìi le nage e, ɳka yaaga nyé a pire ta mε. Pi à jwo na

pire sí pìi bò ná kàshikwənñwəoni i, ñka pir'à shwɔ. Fàンha mpyi pi e mε, ñka pi à fàンha ta. Síñi mpyi pi á kàshige cyage e, pi à kìrigii cyili kàshicyeye kòr'a caala. ³⁵ Cyeebii pìi sùpyii niñkwul'à jè mà kan pi á.

Pìi mpyi wani, kampyi pire mpyi a fworo Kile kuni i, pi mpyi na sí pi yaha, ñka pi jyε a jen'a fworo l'e mε. Pi à jyε pi pi kyérege, bà Kile si mpyi si pi jè jenñkanna njçcenñe na mε. ³⁶ Pi à pìi fwóhɔrɔ maa pi bwòn ná tiripaanni i. Pi à tɔɔnnte yòrɔyi le pi na mà yaha kàsuñi i. ³⁷ Pi à pìi wà a bò ná kafaayi i, maa pìi pahala ná cikyangayi i, maa pìi bò ná kàshikwənñwəoni i. Pìi mpyi na jaare na mâre ná mpàseeyi ná sikaseeyi i, yire yi mpyi pire vàanndeyi. Yaaga mpyi pi á mε. Sùpyibil'a pi cùñcyere cû maa pi kyérege. ³⁸ Pi mpyi maha jaare na mâre sige ná jajyi juñ'i, maa shwuun kafawyiyi ná wyikuuyi i, mà li ta nte sùpyire njin'à pêe ñge diñyεñi na.

³⁹ Tire nte sùpyire puni mpyi a dá Kile na, lire e Kile à jyε ti na. Lire ná li wuuni mú i, yaayi jwɔmεen'i Kile mpyi a lwó ke, ti jyε a yire ta mε. ⁴⁰ Naha na ye Kile à yaaga njçcenñe bégele wuu mεe na, u la jyε a mpyi pi kuru ta a wuu yaha mε.

12

Wuu kyaage kwú wuye e Yesu fíge

¹ Wuu pi ke, pire sùpyibii puni pi mpyi a dá Kile na ke, pir'à pyi yyecyeen'e maa wuu kwûulo, wuu Kile kuni tafeere e. Lire kurugo tuguro maha tuguro ti jyε wuu juñ'i maa wuu sige tire tafeere na ke, wuu jùnyi wwû tire puni jwɔh'i, wuu u

kapegigii ñwɔ yaha, cyire cyi maha wuu pyi wuu u bûrûge. Taf  re na Kile à wuu yaha ke, wuu wuye waha wuu u tire f   f  kanna nijc  nne na. ² Wuu a Yesu w  , uru u à wuu pyi wuu à d   Kile na, uru m   u s   wuu pyi wuu u n   teg  ni na. U à j  e  , ka pi i u kw  r'a b   cige na. U ny   a kuru silege w  i yaaga m  , naha na ye funntange Kile mpyi a b  gel'a yaha u m  e   na ke, kuru u mpyi na w  i. U à t  en num   saanre e Kile k  ni  e cy  ge na. ³ Kapimpyiibil'   nt  nke taha u na maa u ky  rege s  l'e, u à lire kw   uye e pyi  kanni ndemu na ke, yii funj   cwo lire na, b   li si mpyi yii àha ñk  nha m  , yii yatanj  yi k   ñkw   m  . ⁴ Naha kurugo ye yoge yii ny   na ñkw  un kapegigii na ke, yii w   s  ha j   a ku kw  n a n   u sh  nji teg  ni na m  . ⁵ Yii pi ny   Kile py  libii ke, y  rege Kile à kan yii á maa m  aban le yii e ke, yii funj  '   ww   kuru na la? U à jwo:

«Mii jya  i, Kafooni  i k   mu k  be,
ma h   lire w  i j  cwo m  .

U aha mu c  eg  e m  ,
lire k   ma yatanj  yi b   m  .

⁶ Naha na ye shinnji u à t  an Kile á ke, uru u maha nk  ibili.

U à ñgemu c   u py   ke, uru u maha bw  un*.»

⁷ Yii Kile nk  ibili kw   yiye e, naha kurugo ye Kile à yii c   mu à jwo u py  , lire kurugo u maha yii k  ibili. Py  nji ñgire u ny   n   u tu  j   ny   na u k  ibili m   ye? ⁸ Kile maha u py  libii puni k  ibili. U aha mpyi u ny   a yii k  be m  , lir'   li cy  e na yii ny   u py   s  enji na m  , ñka k  s  o  go k  n  j   py   pi ny   yii.

* **12:6** Taanli  kii 3.11,12

⁹ Tii na nyε wuu na naha niŋke na, pi maha wuu kíbili, ɳka wuu maha pi pêre. Lire e ke wuu Tuŋi niŋyi wuŋi ká a wuu kíbili, tá wuu nyε a yaa wuu nyε lire na sèe sèl'e, bà wuu si mpyi si shiŋi niŋkwombaŋi ta mε? ¹⁰ Wuu tiibii maha wuu kíbili tère nimbilere funn'i maha ntàanna ná pi sònŋŋɔŋkanni i. ɳka Kile ká a wuu kíbili, u maha li pyi, bà wuu si mpyi si mpyi shincenmii uru yabiliŋi fiige mε. ¹¹ Sèe wi, mu aha a si sùpyanji kíbe, li tasiige maha mpyi u á yyetanhayaa, funntanga kya a bà mε. ɳka urufoo ká kàla ta ɳkìbiŋi funŋke e, li maha mpa nyùŋo kuu yyeŋiŋke ná ntìinji na.

¹² Lire kurugo yii yii cyeyi fànha baa wuyi yírige, yii niŋkunyiyi yi nyε na nyεenni ke, yii i yire tígil'a yyéenje. ¹³ «Yii a jaare kuntiile e†.» Lire e shinŋi u nyε na sègere ke, uru lògoŋcini sì n-féen mε, u bá a yaa u cùuŋo.

¹⁴ Yii yiye waha yii raa yyeŋiŋke caa yii ná sùpyire puni shwəhəl'e. Yii raa jaare fyìnmpē e, na ha kurugo yε sùpya sì n-jà Kafoonji nyà mà ta u nyε na jaare fyìnmpē e mε. ¹⁵ Kile à nywø yii na maa yii shwø. Yii a yiye kàanmucaa, wà kà ɳkwò nyé lire na mε. Wà hà uye pyi cige fiige yii shwəhəl'e ɳkemu báha k'à pi, si kakyaare pyi ti nø shinŋyahara na mε. ¹⁶ Yii yákili ta, sùpya kà zìi mpyi jacwø yii shwəhəl'e mε. Yii àha nyé pèenę tahaga Kile yaayi na Ezawu fiige mε. Ur' à u lyęge tòonŋi fáa zànnęegę niŋkin kanna kurugo. ¹⁷ Yii à li cè na kàntugo, u la mpyi u tuŋi si jwó le u á, ɳka tufoon' à cyé. U mεesuwuŋi la mpyi si tufoonji sònŋŋɔŋkanni kêenŋje, ɳka u nyε a jà mε.

† 12:13 Taanliŋkii 4.26

¹⁸ Kile jaŋke na wà sí n-jà n-bwòn ke, tèecyiini i Izirayeli shiinbil'à file ku na pyiŋkanni ndemu na ke, yii nyε a file Kile na amuni mε. Nabwɔhɔ ná numpilaga ná nimpirinjε ná zànha kafeebwɔhɔ mpyi jaŋke na, ¹⁹ ka pi i mpuruge tùnmpe ná mεjwuū nimbwoo lógo. Lire mεjwuuni jwumpe njahaŋi kurugo, pu lógofeebil'à jwo na pà kà núru mbâra pu na mε. ²⁰ Naha na yε nje yi mpyi a jwo: «Shin maha shin ká bwòn jaŋke na ke, ali li mεε ká nta yatɔ̄gɔ, kuru sí n-wà ná kafaayi i si mbò ke[‡]» yire mpyi a fânha tò pi na. ²¹ Nde pi à nyε ke, lire mpyi a sìi fyagara fo Kile tÙnnntunjiMusa à jwo: «Mii na ha fyá fo na ncyéenni§!»

²² Nka lire nyε yii wuuni mε. Yii pi ke, yii à file Siyɔn jaŋke ná Kile nyii wuŋi kànbwɔhe na, kuru ku nyε nìjyinjì Zheruzalεmu, ɻkemu i Kile mèlεkεe kampwɔhii nìjyahajyahamii nyε na kataanni pyi ke. ²³ Yii à bâra dánafeebii kuruŋke na, pire pi nyε Kile pyìcyibii. Pi mεy'à séme nìjyinjì i. Yii à file Kile na, uru u maha sùpyire puni sâra a tâanna ná ti kapyiinjkil'e. Mpii pi à toro ná pi mpyi a tí, ka Kile si pi pyi pi à fûnŋɔ ke, yii à file pire na mú. ²⁴ Yii à file Yesu na. U à u sìshange wu, maa ɻkwû wuu kurugo. U sìshange fành'à pêe Abeli sìshange woge na. Lire pyiŋkanni na, Kile à tòro Yesu cye kurugo, maa tunmbyaare nivønnle le ná wuu e.

²⁵ Yii a yiye kàanmucaa, Kile ká a yii yεrεge, yii àha ncyé logogo mε. Musa u mpyi na Kile jwumpe yu mà u yaha nìjke na ke, Izirayeli shiinbil'à cyé uru yεrεge logogo, lire kurugo kakyaar'à nɔ pi na. Nyε Kile ká jwo ná wuu e mà u yaha nìjyinjì i maa wuu

‡ **12:20** Ekizodi 19.12.13 § **12:21** Duterenømu 9.19

yεrε, wuu aha jncyé, di wuu sí n-shwɔ n-jwo yε?
²⁶ Tèni i Kile à jwo Sinayi jaŋke juŋ'i ke, u jwumpe mpyi a njŋke cyēenne. Numε, u à kâa na: «Tə̄ge kabεrε, mii sì njŋke kanni cyēenne mε, mii sí njnyiŋi cyēenne mû*.» ²⁷ Lire jwɔhe ku jnyε, yadayi yi sí n-jà n-kèegε ke, yire sí n-pînni. Lire ká mpyi, jne yi jnyε yi sì n-jà n-kèegε mε, yire kanni yi sí n-kwôro.

²⁸ Amuni li jnyε, saanre ti jnyε ti sì n-cyēenne mε, wuu sí n-jyè tire e. Lire e ke wuu fwù kan Kile á, wuu raa báare u á, wuu raa u jnyii wuuni pyi, wuu raa u pêre, wuu raa fyáge u na. ²⁹ Naha na yε «wuu Kile mû na jnyε na fige, ŋkemu ku maha sùpyaŋi súug'a kwò ke†.»

13

Toroŋkanni l'à táan Kile á ke

¹ Mii cìnmpyiibii, yii yiye waha yii i tàange yaha ku pyi yii ná yiye shwɔhɔl'e cìnmpworoge e. ² Yii àha funjɔ wwɔ nàmpwuunbii sunmbashwooni na mε, naha na yε puru funjke e pìl'á Kile mèlεkεebii pì sunmbaya shwɔ pi pyenyi i mà ta pi jnyε a cè mε. ³ Yii cìnmpyiibii pi jnyε kàsuŋi i ke, yii funjɔ cwo pire na mu à jwo yii yabilimpii na jnyε u e ná pi e. Mpii pi jnyε na ŋkyérege ke, yii funjɔ cwo pire na mu à jwo yii yabilimpii pi jnyε na ŋkyérege.

⁴ Shin maha shin u fúruŋi yaha njire e, fúrupyijneŋi wà jnyε a yaa u tasinnaga pyi ná waber'e u bage wuŋi kàntugo na mε. Naha kurugo yε mpii pi jnyε pi jnyε a kúu pi fúrupyijneebii na mε, Kile sí n-pa pire ná jacwɔore pyifeebii cêegε.

* **12:26** Agize 2.6 † **12:29** Duterenəmu 4.24

5 Yii àha wyéreñi kani yaha li tatεεngε fô yii na mε, ɳka yii cye wuñi u yii funjyi jíñje. Naha na yε Kile yabilinj'á jwo:

«Mii sí n-sìi n-yaha mu na.

Mii sì mu yaha maye ninjkin mε*.»

6 Lire kurugo wuu maha jà a jwo fyagara baa:

«Kafoonj u jyε mii tεgefoonj,

mii sì n-fyá yafyin na mε,

jaha shi sùpya sí n-jà n-pyi mii na yε†?»

7 Yii yyaha yyére shiinbii njcyiibii pi à Kile jwumpe jwo yii á ke, yii funjø cwo pire na, yii i mpyi pi fiige, bà pi à dá Kile na fo mà sà nø pi canñkwøge na mε. **8** Yesu Kirisita jyε na ɳkéenjji mε: bà u mpyi tajja mε, amuni u jyε ninjaa, amuni u sí n-kwôro fo tèekwombaa. **9** Yii a yiye kàanmucaa, sùpyire ti jyε na ma ná kàlanj nivønji shinjì puni i ke, yii àha tire yaha ti yii wurugo mε. Karigii cyi à yyaha tíi ná yalyire kani i ke, cyire tayyérege jyε a pêe mε. Ngemu ká ntaha cyire fye e ke, urufoo sì tòon ta cyi e mε. Kuni njceenni li jyε ndemu i Kile yabilinj'á jwø wuu na maa màban le wuu e ke.

10 Yesu à kan sáraga wuu kurugo, ɳka mpii saha pi jyε na sárayi wwû mà tåanna ná kuni njyeeeni i ke, pire jyε a yaa pi tòon ta u sárage e mε. **11** Pi sáragawwuubii jùñufembwøhe maha jyè bage sèsese cyage e ná yatøore sìshange e sùpyire kapegigii yàfañi kurugo. Lire kàntugo pi maha yatøore njkwure yige maa ti súugo kànhe kàntugo. **12** Lire kurugo Yesu mû à kwû kànhe kàntugo, bà u si mpyi si sùpyire finjε u yabiliñi sìshange cye

* **13:5** Duterenømu 31.6 † **13:6** Zaburu 118.6,7

kurugo mε. ¹³ Nyε wuu a sì u taan kànhé kàntugo‡, wuu taha Yesu fye e, silege k'à u ta ke, wuu wuu nàzhan lwó kur'e ná u e. ¹⁴ Naha na yε kànhá jyε naha wuu á ñke nìñke na, ñkemu ku sì n-kwôro fo tèekwombaa mε. Kànhé ku nyε Kile yyére ke, kuru wuu nyε na jcaa.

¹⁵ Lire kurugo wuu a fwù kaan Kile á, wuu raa u mège kère tèrigii puni i Yesu cye kurugo. Lire na nyε mu à jwo sáraga wuu à wwù u á. ¹⁶ Yii a kacenñji pyi yiye na, yii raa yiye tère ná yii cyeyaayi i. Yii àha funjø wwò lire na mε. Lire na nyε sáraga ñkemu k'à tåan Kile á ke.

¹⁷ Yii yii yyaha yyére shiinbii jwəmyahigii cû, yii i yiye tìrige pi á, naha na yε pire pi nyε na yii kàanmucaa maa yaha yii na. Pire Kile sì n-yíbe nùmpañña yii múnahigii kyaa na. Yii kúu pi á, lire ká mpyi, pi sì raa pi báarañi pyi ná funntange e. Lire baare e pi sì n-pyi yyetanhare e, yii sì sì tòon ta mε.

¹⁸ Yii a Kile jnáare wuu á. Wuu à tèen ná l'e na funjçenñje na nyε wuu á. Wuu la mó si nyε s'a jnáare jaarañkanna niñcenñe na tèrigii puni i. ¹⁹ Mii à sìi na li caa yii á, yii a Kile jnáare na á, bà mii si mpyi si wyèrë núru zhà yii yyére mε.

Jwumpe nizanmpe

²⁰⁻²¹ Yyeñiñkefoo Kile u à wuu Kafoonj Yesu jnè a yige kwùni i ke, uru u yii tègε yii jà yii a karigii niñcenñkii shinjí puni pyi, yii raa u nyii wogigii pyi. Nde l'à tåan u á ke, u yii yaha yii jà yii a lire pyi Yesu Kirisita cye kurugo. Uru u nyε mpànahañi niñcenñji. U sìshange k'à pyi sárage ke, kur'à wuu le

‡ **13:13** Wuu a sì u taan kànhé kàntugo»: lire jwəhe ku nyε, wuu àha núru raa jnáare kuni niñjyeeni i mε.

tunmbyaare niŋkwombaare e. U mεge ku pēe tērigii
puni i fo tēekwombaa! Amiina.

²² Mii cìmpyiibii, mii na li caa yii á, yii i na yεrεge
jwumpe lög'a tara. Yii li cè na mii jwumpe nyε a
tɔɔn sēl'e mε.

²³ Mii sí yi jwo yii á na wuu cìmpworonji Timɔti
a fworo kàsuŋi i. U aha wyɛr'a nɔ naha mii yyére,
mii ná uru sí n-shà wani yii yyére sijcyan.

²⁴ Yii na fwùŋi kan yii yyaha yyére shiinbii puni
ná Kile wuubii pun'á. Dánafeebii pi nyε Itali kini i
ke, pir'à yii shéere.

²⁵ Kile u nywɔ yii puni na, u u jwó le yii á!

KILE JWUMPE SEMEJI JWUMPE NINTANMPE

New Testament in Senoufo, Supyire Farakala; spp

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Supyire Sénoufo (Sénoufo, Supyire)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Senoufo, Supyire

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
9c94658e-b59d-5cd7-bd2e-4e0770667d41